Literatura română între polii de influenţă european şi american. Promovare, adaptare, receptare[1]

Cristina BALINTE[*]

Keywords: *literary canon*, *globalization*, *interculturalism*, *Romanian Postcommunist literature*

Intrată într-un angrenaj descentralizator, manifestat la toate nivelurile de asociere cu termenul de „politic", inclusiv în sfera „politicilor culturale", România de după acel prag psihologic al lui 1989 a resimţit din plin, în *tranziţia* cu prelungiri, vertijul pierderii teritoriului solid, al certitudinilor autorităţii. Pornită în căutarea unor potenţiale puncte de sprijin, în jurul cărora să se integreze, ea s-a văzut în situaţia constatării nedumerite că se avântă de la margine înspre centri de influenţă care, cu toate revendicările *prin tradiţie*, îi scapă, comportându-se conform unui mecanism defectuos anticipat.

În fond, la începutul anilor '90, tradiţionalii centri de influenţă – literară, în cazul care ne interesează – sunt la rândul lor bulversaţi. Aceasta nu înseamnă, evident, că nu mai există, că atracţia exercitată de aceşti poli este ineficientă. Doar că, în acompaniament cu societatea care tinde să relativizeze reperele de autoritate, valorile prestigiului de altădată sunt trecute în plan secund de factori care acordă importanţă din ce în ce mai mare valorilor de *poziţionare* şi de *circulaţie*.

Este util, în acest sens, a fi privite sub forma unor premise, prognoze, articolele apărute în presa culturală românească a ultimului deceniu din secolul trecut, cum sunt cele arondate tematicii integratoare fie la nivel european, fie la nivel general-universal, cu accent pe centrul de influenţă american, scrise de teoreticieni comparatişti precum Adrian Marino şi Virgil Nemoianu. De cealaltă parte, dat fiind că ne aflăm cu mult peste zece ani de la alcătuirea lor, avem ocazia de a verifica relevanţa, efectul anticipaţiilor, prin câteva „evenimente" de vizibilitate din perioada recentă, când centrismele au fost acaparate de dinamica globalizării.

În numărul 41/ 1990 al „României literare", Virgil Nemoianu publică „eseul" *Bătălia canonică – de la etica americană la cultura română*, în care prezintă dezbaterile la ordinea zilei din spaţiul literaturii americane, unde se consemnează tendinţa de repunere în discuţie a canonului şi, implicit, a ierarhizărilor

[1] Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităţilor culturale în procesele globale", cofinanţat de Uniunea Europeană şi Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contract de finanţare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758.

[*] Şcoala postdoctorală „Valorificarea identităţilor culturale în procesele globale", Academia Română, Bucureşti, România.

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

instituționalizate. Problematica, derutantă, dacă nu chiar alarmantă pentru publicul deprins să meargă la sigur în receptarea operelor şi a autorilor, într-un „dirijism" deja încetățenit[2], este mai puțin o contestare radicală în vederea configurării unui anti-canon, cât o deschidere către posibilitatea existenței unor alternative la canon, fiecare cu drept (parțial) de funcționare. Pe urmele îndoielii ca semn de modernitate, Nemoianu scoate la înaintare în canonadă scepticismul şi nu intransigența. În „post-modernitatea «erei tehnotronice»", după formularea politicianului american de origine poloneză Zbigniew Brzezinski, citat de Nemoianu, sau în zorii civilizației libertății de selecție a internetului, „contestația anti-canonică nu mai apare a fi numai, nu mai apare a fi în primul rând, un proces de negație şi de eliminare, ci unul de salutară adaptare în care lucruri care ne sunt dragi (şi pe care le socotim de-a dreptul indispensabile supraviețuirii omului ca ființă deplină, multi-dimensională, substanțială) pot fi ajutate să dăinuie, fie chiar şi în chipuri deosebite de cele de până acum" (Nemoianu 1990: 13).

Referindu-ne doar la actul operării unei selecții, la posibilitatea alegerii, este lesne de observat că aceasta nu suferă reconversia într-o nouă instanță autoritară, o *contra-selecție* (de fapt, nimic nou în afara unei puneri în oglindă a procedeului vechi!), ci devine, desigur, „salutar", o *alternativă de selecție*, un opțional eligibil. În logica aceluiaşi (re)laxism, axiomaticul se reduce la ipotetic, iar instanțele de autoritate de altădată îşi negociază rolurile, argumentativ:

> [...] criticul american de azi nu-şi mai poate permite luxul să răspundă cu frivol-categorice negații sau afirmații, şi, cu atât mai puțin, cu o simplă proclamație a propriei autorități, ci numai cu argumentări complexe în care relativul şi absolutul (ca şi sociologicul şi esteticul) sunt grijuliu, farmaceutic, drămuite şi combinate. Capodopera nu mai e, poate, eternă, dar e, fără îndoială, durabilă. Literatura nu mai e, poate, un câmp al superiorităților, dar rămâne un loc al celui mai liber exercițiu al facultăților umane, indispensabil societății, sperăm, tocmai prin incoruptibilitatea sa, prin veghe (*Ibidem*).

Tot în aria teoretizărilor cu tematică integratoare, se înscriu şi articolele lui Adrian Marino, majoritatea apărute în reviste culturale din țară ori în paginile de profil ale periodicelor, care alcătuiesc sumarul volumelor *Pentru Europa. Integrarea României. Aspecte ideologice şi culturale* (1995), respectiv *Politică şi cultură. Pentru o nouă cultură română* (1996). Dintre acestea, *Literatura română „intră" în Europa* şi subcapitolele *Integrarea europeană*, *Eliberarea de complexe*, din *O nouă cultură română*, furnizează repere de analiză pentru redefinirea, în contextul libertății postdecembriste, a raporturilor literaturii române cu literatura Europei.

[2] „Dinamica societăților moderne şi tehnic avansate este o continuă dialectică a «auto-criticii», care taie de la rădăcină până şi încolțirile firave ale unor intenții absolutiste, triumfaliste, monolitice şi unanimiste. În genere culturile est-europene şi asiatice diferă în privința asta şi se acomodează anevoie cu modul pluralist de existență. Iată de ce în Vest sfera «canonicului» (literar şi intelectual) era din capul locului mult mai aproximativă, existând ea fireşte în cărțile de şcoală şi în antologiile standard, dar nu la nivelul discuției mai subtile, mai specializate, unde criticile şi comentariile la adresa lui Goethe, de pildă, puteau să prolifereze, unde existență lui Homer era pusă sub semnul întrebării, unde şcoli întregi (ba clasicii, ba romanticii, ba suprarealiştii) puteau fi negate cu gesturi decise, şi unde se puteau pune pe tapet (încă din secolul 17) revizuiri fundamentale ale «canonului» («cearta dintre cei vechi şi cei moderni» în Franța" (Nemoianu 1990: 12-13).

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

Baza de plecare a discuțiilor o constituie o variantă recentă, la acea vreme, de reflectare inconsistentă a literaturii române în lucrări istoriografice despre literatura europeană, ea însăşi privită de Marino, drept „provincie" a literaturii mondiale. Prin urmare, răsfoind o carte cu aparențe de seriozitate, operă a colaborării a „150 de universitari din întreaga Europa geografică", de pe axa Bruxelles-Paris, *Histoire de la littérature européenne. Lettres européennes* (1992), teoreticianul clujean reține mostre de insuficiență, traduse în aproximări de încadrare, superficialități de percepție sau, pur şi simplu, indiferență şi lipsă de interes. Din trecerea în revistă a formelor necunoaşterii, cauzată de incoerența unei imagini a literaturii române, pe plan european, se pot reține momente de glorie şi de ilaritate, ca de exemplu, debutul națiunii noastre literare prin Miron Costin, sub semnul „Barocului triumfător", diverse „înfrățiri" între paşoptişti – Nasile (*sic!*) Alecsandri şi Sándor Petöfi, între nostalgici şi revoluționari – Eminescu şi Rakovski, o incursiune cât de cât acceptabilă printre simbolişti, introducerea indispensabilă a *Orei 25* de Constantin Virgil Gheorghiu şi deficiențe crase cu tangență la perioada postbelică, unde, pe lângă Marin Preda, Anatol Baconsky, Marin Sorescu, Ana Blandiana, se zbat să atragă atenția Europei, autori cărora nici măcar numele nu le este transcris corect, Petre (*sic*!) Dumitriu, Nikita (*sic*!) Stănescu, Ştefan Mănulescu (*sic*!), impresia generală fiind nu de studiu temeinic asupra literaturii române, ci de pritocire din auzite[3]. În consecința acestei stări de fapt, deloc neglijabilă şi deloc asimptomatică în receptarea literaturii române la nivel occidental, ținând seama că vina nu aparține unilateral străinilor cu aere de superioritate, ci şi, în mare măsură, reticențelor, non-inițiativei, neînțelegerilor, neînvoirilor din lumea literară din țară, Marino enunță patru „principii de selecție culturală", care să sprijine ideea că „integrarea europeană înseamnă, în primul rând, primatul valorilor de circulație asupra celor absolute":

1. Recunoaşterea definitivă şi irevocabilă a policentrismului cultural. Centrul cultural *unic* a dispărut. Polul mondial al culturii nu mai există. Nici Parisul, nici Roma, nici un alt centru de mare cultură. [...] „Oferta" şi disponibilitatea culturală au devenit, în principiu, universale şi alternative. Totul depinde de sistemul existent de relații, de afinități şi, mai ales, de tehnicile moderne de difuziune şi de manipularea lor.
2. Selecția valorilor culturale devine, în consecință, diferențiată şi pluralistă, în mod inevitabil. Centrele de valorificare externă şi „canoanele" respective se multiplică şi se diversifică. [...]
3. Totul este de a pune cultura română doar în situația de a fi cât mai cunoscută şi studiată. Dacă se va produce o „descoperire" sau nu, a unor valori ale sale, fenomenul ține de o cu totul altă logică. Afinitățile, momentul istoric, o conjunctură favorabilă, relațiile, întâmplarea chiar au jucat şi vor juca un mare rol.
4. Problema devine cu atât mai actuală, cu cât prin câteva cazuri, în țară şi masiv în „exil", scriitorul cu dublă (poate chiar triplă) apartenență culturală şi literară reprezintă de pe acum o realitate tot mai evidentă. Deci, scriitori români *şi*, francezi, români şi americani etc. Suntem „noi" şi „alții" în acelaşi timp, cu dublă identitate.

[3] Vezi instrumentarea detaliată a cazului, în Marino 1995: 82-87 (*Literatura română „intră" în Europa*. *Necesitatea de a transforma prezentarea culturii şi literaturii române în acte sistematice de cunoaştere şi difuzare*; *Câte şi cum sunt referințele româneşti în Histoire de la littérature européenne. Lettres européennes*).

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

> [...] O nouă conştiinţă literară se formează. Şi ea nu se mai poate orienta doar după valori, criterii şi canoane strict locale. Orizontul său are alte dimensiuni, orientat de noi repere. Iar tendinţa lor este să se apropie, chiar să se integreze şi să se identifice, pe cât posibil canoanelor recunoscute ca universale (Marino 1996: 337-339).

Este cunoscut că perioada de după 1989 până la momentul aderării României la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, a fost o conivenţă. În absenţa actelor legitimatoare, însă în aşteptarea lor, mai ales după 2000 şi în anii următori, circulaţia către Occidentul european s-a intensificat. Creşterea valorii de circulaţie, în termenii lui Marino[4], nu a însemnat în paralel şi extinderea procesului de difuzare, incoerenţele de tranziţie manifestate în politicile editoriale din ţară fiind uşor observabile şi în ceea ce priveşte prezenţele româneşti în străinătate. Atât restituirile de patrimoniu (din literatura canonică), dar şi elementele actualităţii literare sunt în continuare dominate de fragmentarism, hazard, superficialitate. O dovadă în această direcţie se găseşte în *Précis de littérature européenne* (1998), volum coordonat de Béatrice Didier, conţinând sinteze teoretice de probitate asupra conceptului de „Europă literară", dar care însă în tabelul sinoptic final oferă o imagine asupra literaturii române, în descendenţa nu cu mult diferită de cea cuprinsă în amintita de către Adrian Marino, *Histoire de la littérature européenne*, de la începutul anilor '90. Se pune întrebarea cum cercetători şi universitari cu metodă, meticuloşi în domeniile lor de competenţă, dau rateuri de netrecut cu vederea, atunci când au bunăvoinţa şi deschiderea de a parcurge un repertoriu tematic, arondat, de exemplu, unei tradiţionale „culturi mici" sau unui curent cu forme de manifestare în acea cultură. Pentru a elimina locul comun victimizator al lipsei occidentale de interes, deja o tactică facilă de apărare a ineficienţei politicilor culturale autohtone, un răspuns posibil s-ar găsi în jocul imaginativ în care cercetătorul străin, doritor să se documenteze asupra literaturii noastre, ar intra în spaţii predilecte de acţiune, cum sunt bibliotecile şi librăriile. Nu cele marginale, ci instituţiile de prim-rang, naţionale şi universitare, pe rafturile cărora secţiunea „literatură română" are aspectul pestriţ-dezordonat al anticariatelor stradale.

În apropierea aderării la Uniunea Europeană, în noiembrie 2005, Centrul Naţional al Cărţii, prin programul „Les Belles Étrangères", al cărui scop este încă din 1987 „să favorizeze descoperirea literaturilor străine contemporane"[5], operează prin intermediul traducătoarei Laure Hinckel, consilier al instituţiei, o selecţie de douăsprezece scriitori români, din generaţii diferite, pe listă aflându-se Gabriela Adameşteanu, Ştefan Agopian, Ana Blandiana, Mircea Cărtărescu, Gheorghe Crăciun, Letiţia Ilea, Dan Lungu, Ion Mureşan, Marta Petreu, Simona Popescu, Cecilia Ştefănescu şi Vlad Zografi. Prozatori, poeţi, dramaturgi. În plus, cu reprezentativitate pentru cele trei zone principale ale României. Cu această ocazie de promovare externă, este prezentat filmul *A trăi şi a scrie în România*, colaj incluzând atât confesiuni despre viaţa scriitorului în comunism, despre importanţa

[4] În Marino 1996: 336 se operează deconstrucţia „unui mit critic foarte rezistent", şi anume „valoarea «absolută» a unei opere, româneşti sau de orice altă naţionalitate", aceasta fiind „a treia condiţie a integrării", alături de „reducerea decalajului existent" şi „acceptarea şi asimilarea unui număr de valori comune". Vezi *supra*.

[5] A se vedea *Dossier de presse des Belles Étrangères Roumanie* 2005: 3, disponibil în variantă electronică la http://www.belles-etrangeres.culture.fr/?Visuel-dossier-de-presse-et-photos.

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

generală a scrisului, cât şi definiri ale formulelor individualizante de creație, cu inserturi vizuale aparținând simbolicii deja standardizate a imaginii României în afară: Casa Poporului, Casa fostă a Scânteii, apartamentul de bloc, clădiri de patrimoniu, aflate în decadența nerestaurării, câini comunitari, rufe pe sârmă între blocuri de serie. Tot în cadrul manifestării, pe lângă seri de lectură, publicului francez i se propune o antologie din scrierile invitaților, care, conform dosarului de presă al programului „Les Belles Étrangères", intenționează a fi „o adevărată introducere în literatura română contemporană"[6].

Receptarea acestei oferte culturale, în spațiul francez, se face, după cum se observă mai ales din dosarul revistei „Lire", cea mai substanțială reacție față de eveniment, la nivel de autori; apoi, eventual, în privința operei. Prin urmare, indiferent de ocazionalele critice mai mult sau mai puțin adecvate percepției în cunoştință de cauză, este probabil ca numărul spectatorilor literaturii române să fi crescut, de asemenea să se fi accelerat regimul de traducere, însă nu acelaşi lucru să se fi întâmplat şi în registrul autenticilor cititori.

Mecanismul de promovare-difuzare, cu un comportament mai degrabă protocolar decât natural, este identificabil şi în compartimentul traducerilor din literatura română canonică, efectuate pe bază de reciprocitate, în numele disciplinei din ce în ce mai des invocată a studiilor interculturale. Este cazul traducerii unui articol al ideologului şi criticului Mihai Ralea, *Observații de bun simț asupra culturii*[7] (*Observacions de sentit comú sobre la cultura*), realizată în 2003 şi publicată în revista „Comprendre" (V/ 1: 81-87) de un grup de filologi de la Universitatea din Barcelona, la propunerea profesorului de origine română, Virgil Ani, el însuşi, ca traducător, un promotor în spațiul românesc, al literaturii catalane, printre care se numără emblematicul filosof şi trubadur, Ramon Llull.

La inițiativa „Societății Româno – Catalane «Ramon Llull»" şi odată cu accentuarea importanței interdisciplinarității în domeniul studiilor culturale, acelaşi grup filologic din Barcelona pune la dispoziția studenților, în revista „Funàmbula", eseul *Invitație la ridicol* din *Oceanografie*, al lui Mircea Eliade, poezii de Marin Sorescu, Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, poveşti de Ion Creangă, baladele *Miorița* şi *Meşterul Manole*.

Este de remarcat în acest fel tendința „politicii paşilor mărunți", de construire pe bază de fragmente a unei imagini din ce în ce mai cuprinzătoare, în curs de dobândire a coerenței, cel puțin pentru unele paliere, un avans avându-l literatura română ataşată convențional-istoriografic perioadei contemporane.

Editurile de capital privat din România (Polirom, Humanitas, Paralela 45, Compania ş.a.m.d.) îşi deschid „portofoliile" cu autori sub contract, pieței de carte străină. Un exemplu, de această dată din perioada de după 1 ianuarie 2007 şi din spațiul cultural al Statelor Unite, îl reprezintă antologia *Writing from postcommunist Romania*, apărută în „Review of Contemporary Fiction" (vol. XXX), a Universității din Illinois, în 2010. Selecția operată de Ehren Schimmel, scriitor, lector de literatură americană la Universitățile din Baia-Mare şi din Chişinău, a beneficiat de

[6] Vezi *supra*.

[7] Articolul face parte din volumul Mihai D. Ralea, *Comentarii şi sugestii*, Bucureşti, Editura Casei Şcoalelor, 1928, 109−112.

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

sprijinul şi sugestiile Sandei Cordoş, de la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca. Sumarul îi reuneşte pe Ana Blandiana, Norman Manea, Bogdan Suceavă, Răzvan Petrescu, Gabriela Adameşteanu, Florin Lăzărescu, Caius Dobrescu, Andrei Codrescu, Mircea Cărtărescu, Marius Oprea, Dumitru Ţepeneag, Adrian Bittel, Adrian Sângeorzan, Alexandru Vlad, Dan Lungu, Adrian Oţoiu, Ioana Morpurgo. Din nou este evidentă diversitatea generaţionistă, stilistică, identitară şi geografică; însă, prea deosebire de selecţia europeană din cadrul „Belles Étrangères", care îşi orientează cititorul pe direcţia autor – biografie – operă, în cazul american, avem a face cu sensul invers, dinspre operă către autor, ambele contextualizate într-o cronologie esenţială a României postcomuniste. Încă un amănunt semnificativ, în legătură cu acea „politică a paşilor mărunţi" menţionată anterior, este preferinţa antologatorului pentru proză scurtă sau pentru fragmente care pot fi parcurse autonom, nelăsând loc unor posibile completări ulterioare (în comparaţie cu traducerea de fragmente, cum este cel din *Craii de Curtea-Veche*, propus de revista americană „Absinthe", nr. 14/ 2010, traducător Alistair Ian Blyth[8], unde se observă aceeaşi orientare tipic europeană, dinspre „autorităţi" – autor plus critic[9], a cărui misiune este de a pune în temă cititorii cu specificul romanului lui Mateiu Caragiale, prin ancorarea la repere ale literaturii universale, Lampedusa, Huysmans, Poe, Borges – către opera în sine).

Majoritatea prozelor din antologie sunt subsumate din punct de vedere tematic aspectelor vieţii cotidiene din perioada comunismului, relatate de martori maturi sau la vârsta copilăriei; o altă serie este reprezentată de instantanee ale specificului vieţii în România, surprinsă în forma ei banală. Criteriile de selecţie au presupus, conform cerinţelor antologatorului, îmbinarea armonioasă a esteticului cu evidenţierea contextualului, în scopul de a „contribui la o mai bună înţelegere a artei şi culturii române în spaţiul anglofon" (Schimmel 2010: 18). Dincolo de metaforizări, reduceri la absurd, de povestiri cu navetişti şi cu noroaie, de primitivism, sărăcie, sunt şi câteva părţi ale selecţiei, care, interpretând partitura imaginii de ţară, o subordonează calitativ aceleia de naraţiune potrivită lecturii ca naraţiune, nu drept pretext de informare asupra istoriei şi metehnelor poporului. Alexandru Vlad, în *The Double Rainbow*, scrie despre culpa colectivă şi satul degradat, dovedind că subiecte de importanţă etnică locală pot fi accesibile cititorului din oricare spaţiu cultural; Adrian Oţoiu, în *Tip of the Day*, oferă o povestire care atrage nu prin conţinut, ci prin ingeniozitate, ca un joc plăcut, nepretenţios, de-a frazele şi frazarea; Adrian Sângeorzan, în *Chernobyl, late report*, Răzvan Petrescu, în *Wedding Photos*, Bogdan Suceavă, în *Daddy Wants TV Saturday Night*, demonstrează că tonul firescului în povestire, prin urmare, neinflamat, nemoralizator, nelamentat, captează audienţa pe palierul cititorului abstract, mai puţin dispus de a îmbrăţişa de la distanţă cauze, desigur, juste, însă interesante doar în treacăt, atâta timp cât nu au legătură cu experienţa personală.

Se poate spune că, până la momentul prezent, s-au făcut deja paşi semnificativi către difuzarea în străinătate a literaturii române ca literatură, nu sub formă de supliment mai accesibil de istorie, geografie, sociologie ş.a.m.d., că au fost

[8] Mateiu Caragiale, an excerpt from *The Rakes of the Old Court*, tr. Alistar Ian Blyth, 51−60.
[9] Vezi Paul Cernat, *Introduction to The Rakes of the Old Court*, tr. Alistar Ian Blyth, 49−51.

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)

depăşite „complexele”, „autocrațiile” care nu corespund actualității dinamicii reale ofertă-receptare, că s-a dobândit, prin traducerile recente, o minimă, însă necesară vizibilitate de piață. Prezența în librărie nu înseamnă, evident, câştigarea cititorilor, pe care şi-o doreşte, în general, orice scriitor. Nici măcar includerea în fondurile bibliotecilor ori pe rafturile bibliotecilor personale nu garantează că acele cărți vor fi deschise şi citite. Totuşi, există un punct de pornire aflat la dispoziție, element important pentru literaturile din spațiile culturale mici, indiferent de contextualizări şi de geografii.

Bibliografie

„Absinthe”, 2010, 14, 48−59.

Didier 1998: Béatrice Didier, *Précis de littérature européenne*, Paris, Presses Universitaires de France.

Dossier de presse des Belles Étrangères Roumanie 2005, http://www.belles-etrangeres.culture.fr/?Visuel-dossier-de-presse-et-photos.

Marino 1995: Adrian Marino, *Pentru Europa. Integrarea României. Aspecte ideologice şi culturale*, Iaşi, Editura Polirom.

Marino 1996: Adrian Marino, *Politică şi cultură. Pentru o nouă cultură română*, Iaşi, Editura Polirom.

Nemoianu 1990: Virgil Nemoianu, *Bătălia canonică – de la etica americană la cultura română*, în „România literară”, anul XXIII, 41, p. 12–13, reluat în *Tradiție şi Libertate*, Bucureşti, Curtea Veche Publishing, 2001, p. 235–249.

Papadima, Damrosch, D'haen (Eds.) 2011: Liviu Papadima, David Damrosch, Theo D'haen (Eds.), *The Canonical Debate Today. Crossing Disciplinary and Cultural Boundaries*, Amsterdam-New York, Rodopi.

Ralea 2003: Mihai Ralea, *Observacions de sentit comú sobre la cultura*, „Comprendre”, V, 1, p. 81–87.

Writing from postcommunist Romania, „The Review of Contemporary Fiction”, vol. XXX, spring 2010, No. 1.

Romanian Literature at the Cross Influence of European and American Cultures. Marketing, Adaptation and Reception by the Public

In the framework of our current global society, cultural visibility shapes in the most revealing way the specific image of a space which is − theoretically speaking − defining our identity. The study we propose follows the intricacies of marketing the Romanian literature abroad by taking into consideration a few high-impact editorial events unfolded in Western Europe and the United States. Such events refer to publishing of different articles and literary texts such as: the anthology of articles in the French magazine “Lire” as part of the “Les Belles Étrangères” program; the anthology *Writing from Postcommunist Romania*, vol. XXX of “The Review of Contemporary Fiction” referring to the contemporary Romanian literature; translations from Romanian canonical literature, focusing on writings by Mihai Ralea and Mateiu Caragiale, published in “Comprendre”, a Catalan cultural review, and in “Absinthe” (an American literary journal). We will examine and compare the similarities in the editorial selection, the thematic relevance of the selected text, the dynamics between the offer and acceptance of the concerned Romanian literature texts in the two cultural spaces: American and West European.

BDD-V2611 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:57:01 UTC)